

Toetsingscommissie Hoge Transacties
Kenmerk: CHT 26.001

De Toetsingscommissie Hoge Transacties heeft kennisgenomen van het voornemen van de hoofdofficier van justitie van het Functioneel Parket een transactie aan te bieden aan de:

verdachte rechtspersoon (naar Zwitsers recht) Credit Suisse AG (hierna: Credit Suisse)¹

De commissie heeft de voorgenomen transactie getoetst tijdens een hoorzitting op 1 juli 2026. De commissie werd vertegenwoordigd door de voorzitter Crijns en door de leden De Jonge en Van Straelen, bijgestaan door de secretaris Van Boven.

De stukken met betrekking tot de voorgenomen transactie, waaronder een feitenrelaas, een conceptpersbericht, een concept transactieovereenkomst, de redenen om aan de verdachte een transactie aan te bieden en een memorandum van Wladimiroff advocaten zijn door de commissie ontvangen op 2 april 2026. Een aangepast feitenrelaas is ontvangen op 29 mei 2026.

De commissie heeft ter zitting de volgende personen gehoord:

- de vertegenwoordiger van het Functioneel Parket, te weten: de handelend officier van justitie mr. Van Staden ten Brink.
- de vertegenwoordigers van Credit Suisse te weten: mevrouw [REDACTED] (General Counsel Global Wealth Management van UBS), mr. De Swart (advocaat), mr. Buruma (advocaat) en mr. Ploeger (advocaat).

Als tolk Engels was aanwezig:

- mevrouw [REDACTED]

Als toehoorders waren aanwezig:

- de heer [REDACTED], FIOD (na hem bijzondere toegang te hebben verleend)
- de heer [REDACTED], Functioneel Parket (na hem bijzondere toegang te hebben verleend)
- de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED], Bestuurlijke Juridische Zaken van het Parket-Generaal (na hun bijzondere toegang te hebben verleend)
- mr. [REDACTED], secretaris van de Commissie Hoge Transacties.

¹ Credit Suisse is in maart 2023 overgenomen door UBS Group AG. Credit Suisse bestaat sinds 1 juli 2024 niet meer als zelfstandige entiteit.

Verdenking strafbare feiten

De voorgenomen transactie heeft betrekking op de verdenking dat Credit Suisse medeplichtig is aan het doen van onjuiste belastingaangifte door 12 Nederlandse cliënten in 80 aangiftetijdvakken in de periode van 2005 tot en met 2015.

Dit is strafbaar gesteld in artikel 69 lid 2 Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR). Overtreding van artikel 69 lid 2 AWR door natuurlijke personen kan worden bestraft met (onder meer) een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaar. Op het doen van een onjuiste aangifte staat voor een rechtspersoon een maximale geldboete van de vijfde categorie of (indien hoger) driemaal het bedrag van de te weinig geheven belasting. Ingevolge artikel 23 lid 7 Wetboek van Strafrecht (WvSr) kan uitgeweken worden naar de zesde boetecategorie als de vijfde categorie geen passende bestraffing toelaat.

De voorgestelde transactie blijft binnen de wettelijke grens om een hoge transactie te kunnen aanbieden.

De voorgenomen transactie houdt in dat de verdachte aan de Staat een geldsom ter hoogte van € 5 miljoen betaalt (artikel 74, tweede lid, sub a WvSr) zodat de voorgenomen transactie is aan te merken als een hoge transactie, zoals bedoeld in de Aanwijzing hoge transacties (2020A005).

Hernieuwde toetsing

De commissie heeft in een eerder stadium tijdens een hoorzitting op 20 november 2024 deze voorgenomen transactie – ter hoogte van hetzelfde transactiebedrag als in de onderhavige toetsing – getoetst. De keuze voor een van de gewone rechtsgang afwijkende afdoening werd destijds positief beoordeeld, maar de commissie was toen van oordeel dat de hoogte van het transactiebedrag – mede in het licht van de daarvoor gegeven onderbouwing – niet in een redelijke verhouding stond tot de buitenlandse transacties en de genoten vergoedingen voor de dienstverlening door Credit Suisse. Om die reden was de commissie destijds van oordeel dat de voorgenomen transactie geen passende afdoening was waartoe het Openbaar Ministerie in redelijkheid kon besluiten.

Naar aanleiding van dit oordeel heeft het Functioneel Parket uitvraag gedaan bij UBS AG, de rechtsopvolger van Credit Suisse, naar informatie over de winstgevendheid van de diensten die Credit Suisse in de periode 2005 t/m 2015 vanuit Zwitserland aan Nederlandse cliënten heeft aangeboden. Het Functioneel Parket heeft ook navraag gedaan naar de kosten die Credit Suisse heeft gemaakt om de onjuiste belastingaangiften van klanten te doen eindigen.

Het Functioneel Parket heeft vervolgens aanleiding gezien het College te verzoeken om de voorgenomen transactie ter aanvullende toetsing opnieuw aan de commissie voor te leggen. Daartoe zijn aanvullende overwegingen en informatie aangedragen.

Feitenrelaas

Voor het volledige feitenrelaas wordt verwezen naar het van de aangeleverde stukken deel uitmakende '20260528 Feitenrelaas OM – CHT'. In dit advies wordt volstaan met het navolgende.

In 2015 heeft de FIOD informatie ontvangen van het Team Criminele Inlichtingen (TCI). Daarin stond dat Credit Suisse, met het hoofdkantoor in Zurich, tussen 2003 en 2010 op de afdeling 'private banking' ongeveer 4000 rekeninghouders als klant had met een adres in Nederland en/of de Nederlandse Antillen. Daarvan zouden voor wat betreft Nederland ruim 400 rekeninghouders natuurlijke personen zijn, ruim 1100 rekeninghouders zouden rechtspersonen zijn en er zouden ruim 1800 nummer-rekeningen zijn. Credit Suisse zou deze rekeninghouders actief hebben gefaciliteerd in het ontduiken van Nederlandse belastingen.

Credit Suisse was een van de grootste banken van Zwitserland en opereerde internationaal, met bankvergunningen in diverse (Europese) landen. Zij bood rechtstreeks vanuit Zwitserland financiële dienstverlening aan Nederlandse cliënten. Credit Suisse had een bijkantoor in Nederland, dat inmiddels is gesloten.

In maart 2023 werd Credit Suisse overgenomen door UBS Group AG (UBS), een andere Zwitserse bank. Credit Suisse is inmiddels opgegaan in UBS en bestaat niet meer.

Uit onderzoek bleek dat Credit Suisse voor 2015 tekortschoot in het doen van onderzoek naar de herkomst van vermogen van Nederlandse klanten en klanten in de periode voor 2015 faciliteerde in het binnen Zwitserland houden van alle rekeninggegevens en correspondentie. Onderzoek wees ook uit dat ongeveer de helft van de geïdentificeerde rekeninghouders hun vermogen niet aangaf bij de Belastingdienst. Hierop is Credit Suisse aangemerkt als verdachte.

Er heeft in de periode 2016 tot en met 2023 diepgravend strafrechtelijk onderzoek plaatsgevonden. Dit heeft ertoe geleid dat Credit Suisse ervan wordt verdacht medeplichtig te zijn aan het opzettelijk doen van onjuist belastingaangifte (art. 69 lid 2 Algemene Wet inzake Rijksbelastingen) door 12 rekeninghouders over in totaal 80 aangiftetijdvakken.

Het standpunt van het Openbaar ministerie

Ter onderbouwing van de keuze voor een hoge transactie en de hoogte van het transactiebedrag heeft het OM, samengevat, het volgende aangevoerd.

- De transactie sluit aan en past ook naar verhouding tot het aantal klanten in Nederland en hun belegd vermogen. In de onderhavige strafzaak is enkel diepgaand onderzoek gedaan naar de dienstverlening aan de 12

- zwartspaarders die zijn opgenomen in de (concept) tenlastelegging en de 80 onjuiste belastingaangiften die zij hebben gedaan.
- De transactie sluit aan bij en staat ook in verhouding tot transacties in de diverse landen waar Credit Suisse van dezelfde soort strafbare feiten werd verdacht.
 - Credit Suisse wordt verdacht van medeplichtigheid aan deze feiten ex art. 48 Sr. Het maximum van de hoofdstraf op het misdrijf wordt hierbij met een derde verminderd.
 - De gemiste belastinggelden (van de onderzochte 12 zwartspaarders) is door de Belastingdienst, waar mogelijk met verhoogde boetes, teruggehaald.
 - De Nederlandse Bank acht een hoge transactie passend.
 - Door de overname van Credit Suisse door UBS zijn het management en de compliance veranderd en verbeterd. De kans op herhaling is sterk beperkt.
 - Credit Suisse heeft vanaf (in ieder geval) de zomer van 2014 actief afscheid genomen van rekeninghouders die hun vermogen niet aan de Belastingdienst opgaven. Zij heeft rekeninghouders ook actief benaderd om gebruik te maken van de inkeerregeling en te helpen om hun vermogen alsnog bij de Belastingdienst op te geven.
 - Door de insolventie van Credit Suisse is het voordeel dat Credit Suisse heeft behaald met haar dienstverlening geheel weggevaagd.
 - Credit Suisse verleende nauwelijks meer diensten aan (nieuwe) Nederlandse retail-klanten, deelde sinds 2017 automatisch de fiscale gegevens van haar Nederlandse klanten met de Nederlandse belastingdienst en heeft haar bijkantoor in Nederland in 2023 gesloten.
 - Het tijdsverloop sinds het strafrechtelijk onderzoek is aanzienlijk.
 - Credit Suisse is in Nederland niet eerder veroordeeld voor vergelijkbare strafbare feiten en is niet eerder een buitengerechtelijke afdoening aangegaan.
 - De strafeis voor de gewone rechter zou ongeveer hetzelfde luiden.

Onderbouwing transactiebedrag

Ter extra onderbouwing van de hoogte van de voorgenomen transactie is aanvullend het volgende aangevoerd:

Het Functioneel Parket heeft aan UBS nadere informatie gevraagd over de cliëntenportefeuille en de door Credit Suisse genoten verdiensten. UBS heeft hier onderzoek naar gedaan, maar zijn bij de uitvoering van het verzoek op praktische bezwaren gestuit. De oorzaak daarvan is enerzijds gelegen in de gedateerdheid van de data, de beperkte toegankelijkheid van dergelijke, veelal zeer oude, informatie, en de ontmanteling van Credit Suisse. Ook is gebleken dat Credit Suisse destijds opbrengsten en kosten niet alloceerde op het niveau van (individuele of gezamenlijke) Nederlandse

klanten, maar op hogere niveaus. Credit Suisse registreerde de opbrengsten en kosten van specifieke diensten in de periode 2005-2015 niet afzonderlijk.

UBS heeft vervolgens wel een schatting gemaakt van het door Credit Suisse genoten voordeel. Deze schatting vindt zijn basis in een berekening op basis van het rendement dat in de jaren 2004 t/m 2008 op de International Wealth Management portefeuille werd gemaakt, te weten een jaarlijks nettorendement van 0,41% op het belegd vermogen.

Vervolgens zijn er twee mogelijke gezichtspunten die in aanmerking genomen kunnen worden voor een voordeelsberekening.

1. In het eerst mogelijke gezichtspunt bestaat het voordeel van Credit Suisse uit haar rendement op door zwartspaarders uitgespaarde belasting. Het gemiddeld belastingnadeel op grond van de onjuiste aangiften van de zwartspaarders wordt door de FIOD geschat op € 89.130.167 over een periode van 10 jaar. Met inachtneming van een rente-op-rente effect en het hierboven geschetste jaarlijks nettorendement wordt het totaal genoten voordeel geschat op € 3.722.501.
2. In het tweede mogelijke gezichtspunt bestaat het voordeel van Credit Suisse uit het rendement op het totaal van de van zwartspaarders aangetrokken gelden. Dit punt ligt (enkel) voor de hand als wordt aangenomen dat zwartspaarders hun geld niet bij Credit Suisse zouden hebben gestald, als Credit Suisse de faciliteiten voor anoniem sparen niet zou hebben aangeboden en Credit Suisse hier ook wetenschap van had. Wederom uitgaande van het hierboven geschetste jaarlijks nettorendement van 0,41%, toegepast op alle Assets Under Management (AUM) van de zwartspaarders, zou dit neerkomen op een totaal genoten voordeel van € 27.552.455. Volgens het Functioneel Parket bevat het dossier evenwel geen bewijs voor de genoemde aanname en ligt dit gezichtspunt dan ook niet voor de hand.

Over de kosten van het compliance-traject heeft UBS aangegeven dat dit geschat wordt op € 4.800.000 voor het Nederlandse deel.

Opmerking verdient, aldus het Functioneel Parket, dat UBS het voornoemde voordeel nooit heeft ontvangen. Credit Suisse is door UBS overgenomen omdat Credit Suisse insolvent was. Het Functioneel Parket heeft begrepen dat UBS daarbij door de Zwitserse overheid feitelijk geen keuze werd gelaten. Hooguit zou gezegd kunnen worden dat UBS door de gedragingen van Credit Suisse een groter verlies bespaard is gebleven.

Boetecategorie

Het transactiebedrag zoals dit nu voorligt, sluit aan bij de hoogst mogelijke sanctie in de vijfde boetecategorie. Toepassing van de zesde categorie ligt volgens het Functioneel Parket niet voor de hand.

Het Functioneel Parket constateert dat UBS niet zelf de gedragingen heeft gepleegd en uitsluitend uit hoofde van een gedwongen overname als rechtsopvolger van Credit Suisse heeft te gelden. UBS heeft (in tegenstelling tot eerder Credit Suisse) zich bovendien actief ingespannen om het Functioneel Parket te voorzien van informatie om afwegingen ten aanzien van de afdoening mogelijk te maken. Ook is in de ogen van het Functioneel Parket relevant dat er inmiddels veel tijd is verstreken en dat (preventieve) compliance maatregelen zijn genomen. Aansluiten bij de vijfde geldboetecategorie wordt door het Functioneel Parket dan ook passend geacht.

Uitgaande van deze vijfde geldboetecategorie, is de ten tijde van het plegen van de feiten geldende maximale geldboete vermenigvuldigd met de 80 aangiften die op de tenlastelegging staan, vervolgens verminderd met een derde gelet op de medeplichtigheid waarvan Credit Suisse wordt verdacht. Het totaal daarvan benadert het bedrag van € 5 miljoen. Het uiteindelijke bedrag is afgerond naar € 5 miljoen en daarover is niet onderhandeld.

Conclusie

Het Functioneel Parket komt in het licht van het voorgaande tot de conclusie dat het eerder voorgestelde transactiebedrag van € 5 miljoen de redelijkheidstoets in het licht van de nieuw ontvangen informatie doorstaat. Het Functioneel Parket is, alles overziend, daarom van mening dat het transactiebedrag niet moet worden aangepast.

Het standpunt van de commissie

Gelet op het feitenrelaas en mede in aanmerking genomen hetgeen door het OM in het verzoek tot hertoetsing van de voorgenomen transactie en tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht, is de commissie van oordeel dat het OM heeft kunnen oordelen dat de geconstateerde en erkende gedragingen bewijsbaar en strafbaar zijn.

De keuze voor een hoge transactie is verdedigbaar omdat hiermee wordt aangehaakt bij schikkingen die in het buitenland tot stand zijn gekomen. De transactie voorziet bovendien in een snelle en efficiënte afdoening van deze financieel-economische criminaliteit in de sfeer van een rechtspersoon.

De commissie beoordeelt de keuze voor een van de gewone rechtsgang afwijkende afdoening daarom op zich positief.

Credit Suisse was een mondiaal opererende bank. Een aspect van haar dienstverlening was structureel gericht op het onttrekken van aanzienlijke vermogens van haar cliënten aan het zicht van belastingautoriteiten. Daarnaast was er onvoldoende controle op de herkomst van de belegde gelden.

In de Verenigde Staten is in 2014 een transactie met het Department of Justice tot stand gekomen wegens – samengevat – betrokkenheid bij het buiten het zicht houden van

vermogens. Daarna volgde het strafrechtelijk onderzoek in Nederland over een periode van ongeveer 10 jaar. Dit onderzoek richtte zich in het bijzonder op een twaalfstal Nederlandse cliënten van de bank.

In het jaar 2015 heeft Credit Suisse in Nederland bevorderd dat haar cliënten gebruik zijn gaan maken van de inkeerregeling. De bank bediende ruim 4.000 Nederlandse cliënten waarvan de helft zwartsparenders waren. De Belastingdienst heeft in de gevallen waarin is vastgesteld dat een rekeninghouder geen belasting had afgedragen, de gemiste belastingopbrengst, waar wettelijk mogelijk vermeerderd met boete, inmiddels op de betreffende rekeninghouders verhaald.

De commissie constateert dat het Functioneel Parket de keuze heeft gemaakt diepgaand onderzoek te doen naar deze 12 cliënten, zodat enkel de 80 verwijten ten aanzien van hen op de tenlastelegging zijn opgenomen. Credit Suisse wordt vervolgens verweten medeplichtig aan deze feiten te zijn geweest.

Het feit dat aansluiting gezocht wordt bij de vijfde geldboetecategorie acht de commissie – binnen de ruimte die de van haar gevraagde marginale toetsing biedt – op basis van de door het OM gegeven aanvullende onderbouwing verdedigbaar. Met de berekening die vervolgens op basis van deze vijfde geldboetecategorie wordt gemaakt, acht de commissie de hoogte van het bedrag van de voorgenomen transactie niet onredelijk.

Ter hoorzitting heeft UBS bevestigd dat zij het transactieaanbod geheel vrijwillig heeft geaccepteerd zonder dat druk op aanvaarding is uitgeoefend.

De commissie is dan ook van oordeel dat het OM in redelijkheid heeft kunnen beslissen tot de voorgestelde, van berechting afwijkende, wijze van afdoening.

Persbericht

De commissie heeft kennisgenomen van het conceptpersbericht. De commissie is van oordeel dat met de publicatie van dit persbericht in samenhang met het daarin vermelde feitenrelaas tegemoet wordt gekomen aan de noodzaak tot publieke verantwoording over de behandeling en afdoening van de zaak. Het persbericht compenseert het uitblijven van publiciteit naar aanleiding van een openbare behandeling ter terechtzitting en een in het openbaar uitgesproken rechterlijke uitspraak in het onderhavige geval afdoende. Verwacht mag worden dat van het persbericht een generaal preventieve werking zal uitgaan.

Advies

Gelet op alle omstandigheden van het geval en met inachtneming van de uitgangspunten in de Aanwijzing hoge transacties is de commissie, marginaal toetsend, van oordeel dat de thans voorgenomen transactie een passende afdoening is waartoe het Openbaar Ministerie in redelijkheid kan besluiten.

Rotterdam, 15 juli 2026

mr. J.H. Crijns
voorzitter van de Toetsingscommissie Hoge Transacties

namens deze,
mr. B.E. van Boven
secretaris van de Toetsingscommissie Hoge Transacties